

RESUMÉ

Overvægt og svær overvægt er en stigende sundhedsudfordring i Region Syddanmark. I dag er over 55 % af befolkningen i regionen ramt af forskellige grader af overvægt.

CHARLOTTE LUNDSBERG
BAUMGARTNER

Projektleder HR4ALL

POLITISK OPLÆG

Danmark

Indhold

1. Introduktion til udfordringen med svær overvægt i Europa	2
2. De regionale udfordringer med svær overvægt i Region Syddanmark.....	2
3. Den politiske aftale	3
3.1 Status Q – Sundhedsaftalen	3
3.2 I HR4ALL.....	4
3.3 Hvordan vil vi gøre det	4
3.4 Konklusion	5

Version	Dato	Ansvarlig
1	18.11. 2024	Charlotte Baumgartner
2	05.03.2025	Charlotte Baumgartner

1. Introduktion til udfordringen med svær overvægt i Europa

Svær overvægt er et stort sundhedsmæssigt og socialt problem. I Europa er 59 % af de voksne i dag overvægtige. Svær overvægt er, af WHO, anerkendt som en multifaktoriel sygdom, der øger risikoen for kroniske sygdomme som hjertesygdomme, diabetes og kræft. Desuden er det anerkendt, at fedme også påvirker den mentale sundhed (55 % højere risiko for depression).

Andelen af overvægtige voksne i partnerlandene er ifølge WHO (2019).

DK	NL	ES	SLO
50%	50%	54%	58%

Svær overvægt medfører ikke kun konsekvenser for den enkelte men medfører også omkostninger for samfundet, hvilket både belaster sundhedsvæsenet og de sociale ydelser.

- I Europa bruges der i dag ca. 70 mia. EUR årligt (estimeret) til sundhedspleje og produktivitetstab på grund af svær overvægt. Dette svarer til ca. 2-4 % af de samlede sundhedsudgifter i Europa (Europa-Kommissionen 2023)
- Bekæmpelse af svær overvægt kræver at mange forskellige sektorer involveres. For at sikre en holistisk tilgang vil en række praktikere og interessenter på tværs af partnerlandene blive involveret i projektet.

2. De regionale udfordringer med svær overvægt i Region Syddanmark

Overvægt er blevet en væsentlig sundhedsudfordring i **Region Syddanmark (RSD)**, hvor over **55 % af befolkningen er ramt af overvægt og svær overvægt**.

Dette er en bekymrende tendens, da både overvægt og svær overvægt ofte er forbundet med flere sundhedsproblemer såsom diabetes, hjertesygdomme, kræft og psykiske problemer såsom depression og spiseforstyrrelser.

I Region Syddanmark er andelen af borgere med svær overvægt højere end landsgennemsnittet. Desuden er der sket en stigning på 5,7 % i andelen af borgere med svær overvægt fra 2010 til 2021. Problemet rammer flere mænd (61,7 %) end kvinder (49,2 %), og

der er en sammenhæng med uddannelsesniveaut og beskæftigelsesstatus (højere blandt førtidspensionister og personer med et lavere uddannelsesniveau).

For at vende dette fortsat stigende folkesundhedsproblem er Region Syddanmark nødt til at fokusere på de centrale udfordringer der er i forbindelse med behandling af denne målgruppe og bl.a. fokusere på de relaterede sundhedsproblemer der ses, så som:

- a) De udfordringer der er ift. at tackle de multifaktorielle faktorer der ses i forbindelse med svær overvægt. (Dette kræver en omfattende og tværsektoriel tilgang)
- b) Behovet for at udarbejde nye tilgange til, hvordan kommunerne skal støtte overvægtige patienter og sikre langsigtede helbredseffekter
- c) Fokus på det manglende samarbejde mellem sektorer i sundhedssystemet

Region Syddanmark har 1.238.406 borgere, hvoraf 55.438 bor i Haderslev Kommune.

3. Den politiske aftale

Den regionale Sundhedsaftale 2024-2027 bygger på et stærkt og udviklingsorienteret samarbejde mellem kommuner, regionen, hospitalerne og de praktiserende læger med det formål at udvikle det samlede sundhedsvæsen og skabe mere lighed i sundheden for hele befolkningen i Region Syddanmark.

Den politiske aftale har ligestilling i sundhed som det primære fokus og der er fire temaer for at nå visionen:

- Sundhedsforebyggelse
- Mentalt sundhed
- Optimale patientforløb
- Samarbejde mellem den praktiserende læge og hospitalerne (somatiske og psykiatriske) og kommunerne, således at der arbejdes sammen om at hjælpe patienterne med at forbedre den mentale og fysiske sundhed.

3.1 Status Q – Sundhedsaftalen

- I den regionale sundhedsaftale 2024-2027 er der en handlingsplan målrettet **børn, unge og gravide med svær overvægt, men der mangler fokus på** indsatser for voksne med svær overvægt, som mangler evnen til effektivt at nå de foreslåede mål i sundhedsaftalen

- I dag er der Syddansk Overvægtsinitiativ (**SDOI**), **men dette initiativ henvender sig bl.a til de somatiske hospitaler i regionen**. SDOI er blevet testet på et hospital i regionen og bør formidles og implementeres til resten af hospitalerne i regionen. **Primær sundhedspleje er ikke omfattet af handlingsplanen hvorfor der mangler konkrete tiltag og initiativer for svært overvægtige voksne på både kommunalt og regionalt niveau. Dette hindrer en effektiv opfyldelse af aftalens målsætninger inden for bekæmpelsen af svær overvægt.**

3.2 I HR4ALL

De danske partnere vil tage fat på temaet "Vi samarbejder om flere sunde leveår gennem sundhedsfremme og forebyggelse" og den specifikke målsætning om at "standse stigningen i svær overvægt".

Vi forventer at kunne bidrage med forbedringspotentialer og derigennem forventes det at vi kan påvirke revisionen af handlingsplanen i forbindelse med den regionale sundhedsaftale i 2027.

For at nå dette mål kræver det en indsats på de regionale sygehuse og i kommunerne. Konkret mangler der en handlingsplan om initiativer for voksne med svær overvægt for effektivt at kunne nå de foreslåede mål i sundhedsaftalen om at bekæmpe svær overvægt. I øjeblikket findes der kun en handlingsplan for børn, unge og gravide kvinder med svær overvægt.

Vi forventer at nå dette mål baseret på de erfaringer, der deles af de forskellige partnerregioner der er involveret i HR4All-projektet (Den hollandske model er baseret på en holistisk tilgang til diagnosticering og behandling af voksne/børn med svær overvægt. Den spanske partner har erfaringer med de forskellige samfundsbaseede interventioner til forebyggelse af svær overvægt på lokalt niveau). Indsigten i, hvordan Rotterdam Kommune (NL) og University of Rehabilitation (SLO) arbejder vil spille en afgørende rolle i at hjælpe os med at forstå den tværfaglige rehabilitering af sårbare grupper.

3.3 Hvordan vil vi gøre det

Region Syddanmark har til hensigt sammen med Haderslev Kommune at designe og gennemføre:

1. et nyt program på hospitals- og kommuneniveau der sikrer etableringen af en holistisk screeningstjeneste på hospitalet. Det Syddanske overvægtsinitiativ fremmer et øget

tværsektorielt samarbejde mellem partnere. Herved kan sundheden for den enkelte med svær overvægt/psykiske problemer forbedres.

2. et multidimensionelt program i Haderslev kommune, der har til formål at forbedre sundheden og det mentale velvære blandt mennesker med et BMI ≥ 30 .

Revisionen af sundhedsaftalen vil kunne indføre forebyggende sundhedsforanstaltninger, styrke samarbejdet mellem sundhedsudbydere og samfundsorganisationer og forbedre den tværsektorielle integration af svær overvægt/mental sundhedspleje i sundhedssystemet.

3.4 Konklusion

For at kunne udarbejde de to ovennævnte projekter vil de danske partnere benytte sig af den viden og de erfaringer, som partnerne deler i konsortiet. Her vil bl.a. den hollandske model for en holistisk tilgang til diagnosticering og behandling af voksne/børn med svær overvægt, udviklet af PON, være interessant at kigge nærmere på. De Spanske partners erfaring med de forskellige samfundsbaseede interventioner til forebyggelse af svær overvægt på lokalt plan, vil være vigtige inspirationskilder. Indsigten fra Rotterdam Kommune og University of Rehabilitation vil også spille en afgørende rolle i at hjælpe os med at forstå den tværfaglige rehabilitering for udsatte grupper. Dette vil være medvirkende til at styrke patienterne og gøre dem i stand til at bevare deres arbejdsevne.

Med disse proaktive tilgange sigter vi mod at forbedre vores politiske aftale ved at byde ind med input til, hvordan den eksisterende støtte kan forbedres. Herved fremmes og forbedres en sundere adfærd, den sociale inklusion samt integrationen i det aktive liv. Dette vil i sidste ende føre til bedre generelle sundheds- og produktivitsresultater for kommunens borgere.

Dette politiske oplæg vil senest blive opdateret igen i 6. semester (2027).